

In crisis juist kiezen voor duurzaamheid

door Roel in 't Veld - voorzitter Raad voor Ruimtelijk, Milieu- en Natuuronderzoek, Margreeth de Boer - voorzitter Raad voor de Wadden en Peter van Wijmen - voorzitter Raad voor het Landelijk Gebied

Uit: Cobouw, 20 februari 2009

De economische crisis dreigt ertoe te leiden dat politici en beleidsmakers de oriëntatie op de toekomst uit het oog verliezen. Het devies is 'redden wat er te redden valt' en daarvoor worden ongelooflijke bedragen uitgetrokken.

Natuurlijk vereist de situatie daadkracht van de regeringen. Maar die daadkracht moet worden gevoed met de beschikbare kennis en uitgangspunten rond duurzame ontwikkeling. Juist nu moeten we niet kortzichtig of opportunistisch zijn. We weten immers dat onduurzame ontwikkelingen, zoals onverantwoord omspringen met hulpbronnen en het toelaten van riskante financiële constructies, in belangrijke mate aan de crisis hebben bijgedragen. Het kan en mag niet zo zijn dat nationale en Europese klimaat- en energieafspraken verwateren. Dat is investeren in het verleden, en niet in de toekomst. Het Stern-rapport over de economische gevolgen van klimaatverandering liet al zien dat de kosten van later ingrijpen veel hoger zijn dan nu effectief handelen.

Als de Nederlandse regering nu Europese maatregelen die rechtstreeks van invloed zijn op duurzame ontwikkeling en het klimaatbeleid afzwakt, krijgt dat mondiale gevolgen. In Kopenhagen wordt dit jaar onderhandeld over het Kyoto Protocol. De Europese Unie maar ook ons land mag daar niet met een zwakke onderhandelingspositie starten. Sterker nog, het zou in onze beleving juist de start moeten zijn om de huidige crisis aan te pakken op een innovatieve wijze. Juist nu is de realistische kans om milieuvriendelijke technologie en nieuwe duurzame ondernemingen te stimuleren. Dit leidt - zeker op wat langere termijn - tot nieuwe hoogwaardige banen en kennis. Als reactie op de crisis komen allerlei Keynesiaanse recepten op tafel die zullen leiden tot verhoging van overheidsuitgaven. Het is zaak dat daarbij prioriteit gegeven wordt aan investeringen die bijdragen aan duurzaamheid.

Nederland pakt nu stevig door. Dat moet ook wel. De samenleving maar zeker ook ondernemingen die getroffen worden door de mondiale crisis verlangen dit. Wij zien graag dat de regering net zo stevig doorpakt als het gaat om het benutten van de kansen tijdens deze crisis voor investeringen in klimaatbeleid en duurzame praktijken. Het toekomstig internationaal financieel systeem zal - inderdaad - gebaseerd moeten zijn op het borgen van publieke belangen op alle niveaus, en dát kan alleen als we duurzaam omgaan met natuurlijke hulpbronnen en met het veranderend klimaat. Nederland moet daarin voorop lopen. Dit moet ook de kern zijn van de kabinetsbrede afspraken die de regering nu aan het maken is.

De drie adviesraden hebben samen met milieu-en duurzaamheidsraden uit andere EU-landen aan de EU en hun nationale regeringen onlangs een verklaring aangeboden over de betekenis van de huidige crisis voor duurzame ontwikkeling en het klimaatbeleid. Zie 'Sustaining Europe for a Long Way Ahead' op www.eeac-net.org.